

(Al)chemie in en rond Amsterdam in de 17de en 18de eeuw

Op **vrijdag 14 september** organiseert de Chemie Historische Groep (CHG) een mini-symposium over chemie en alchemie in Amsterdam in de 17de en 18de eeuw, van 13.00-17.30 uur, in het prachtige nieuwe onderkomen van de fameuze Ritman-bibliotheek.

Gedurende de 17de en (deels) de 18de eeuw ontstond geleidelijke de moderne scheikunde uit en naast de sinds eeuwen bestaande alchemie. In de 16de eeuw werd de term 'chemie' weer geïntroduceerd als een Griekse variant op het Arabische woord 'alchemie'. De introductie van minerale geneesmiddelen door Paracelsus in diezelfde eeuw gaf een enorme impuls aan de beoefening van de (al)chemie. Gedurende ruim een eeuw werden de termen chemie en alchemie vrij onbekommerd door elkaar gebruikt, zonder wezenlijk onderscheid. Het maken van geneesmiddelen, de productie van destillaten, de al dan niet geslaagde transmutatie van metalen, esoterische praktijken gericht op vervolmaking van de geest, al deze activiteiten vonden plaats en vormden een bijna onontwarbaar netwerk.

Amsterdam, waar door de VOC vele exotische nieuwe materialen werden aangevoerd, was een 'hotspot' van deze bloei van de (al)chemie. In de titels hieronder worden Johann Rudolph Glauber (1604-1670), de man van het Glauberzout, en Galenus Abrahamsz (1622-1706) met name genoemd, maar er waren tientallen andere Hollandse en buitenlandse chemisten, alchemisten, en destillateurs gevestigd in de stad die mercuralia, sterkwater, geneesmiddelen en tal van andere chymicalia bereidden en onderzochten. In de 18de eeuw verschoof de aandacht deels ook naar de bevordering van de landbouw, waardoor er een interessante 'circulaire economie' ontstond die de stad en het platteland omvatte en waarin chemisten en apothekers een rol speelden.

Na het symposium vindt er een rondleiding plaats door de zeer bijzondere Bibliotheca Philosophica Hermetica/The Ritman Library, waarin verschillende beroemde boeken over de chemie en alchemie van de 16de, 17de en 18de eeuw aanwezig zijn.

Plaats: Ambassade van de Vrije Geest in het Huis met de Hoofden, Keizersgracht 123, 1015 CJ Amsterdam

Voorzitter: Prof. Dr. Rob van Veen (voorzitter CHG)

13.00-13.25 Ontvangst met koffie/ thee.

13.25-13.30 Ernst Homburg (Maastricht), 'Korte inleiding op het symposium.'

13.30-14.00 Henk Vermande (Soest), 'Stromingen in de (al)chemie in de 17e eeuw en enige voorbeelden van (al)chemische gevelstenen in Amsterdam uit de 17e/18e eeuw.'

14.00-14.30 Ad Minderhoud (Amsterdam), 'Johann Rudolph Glauber (1604-1670), een chemicus en alchemist in Amsterdam en zijn internationale reputatie.'

- 14.30-15.00 Pauze met koffie/ thee.
- 15.00-15.30 Ruud Lambour (Amsterdam), ‘Galenus Abrahamsz (1622-1706), doopsgezind leraar/ predikant, medicus en alchemist.’
- 15.30-16.00 Joppe van Driel (Amsterdam), ‘Het ‘huishouden’ van stad en platteland. De rol van apothekers en chemisten in de voorziening van nijverheidsgewassen en meststoffen.’
- 16.00-16.15 Discussie.
- 16.15-17.00 Algemene rondleiding door de Bibliotheca Philosophica Hermetica/The Ritman Library.
- 17.00-17.30 Afsluitende borrel.

Opgeven voor dit symposium gaat als volgt:

On-line registratie via deze [link](#) ook te vinden op de [CHG](#) website (<http://chg.knev.nl/>), u krijgt dan automatisch een melding om de inschrijvingskosten te betalen. Deze kosten zijn inclusief de rondleiding, koffie/ thee en de borrel.

CHG-leden: € 25,-
Niet-leden: € 35,-
Studenten: € 10,-

